Kvinden og Samfundet

Udgivet af Dansk Kvindesamfund.

Nr. 6.	Kontor: Nørregade 33, St.	9. Februar 1901.	Udgaar hver Lørdag.	17. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet. (+ 7 Øre i Postpenge i Københavns. 11 — — Provinserne.) **Enkelte Numre 5 Øre.**

Mary Steen,
Kongel. Hoffotograf.
Amagertorv 4, 3.

Redaktionen træffes hver Mandag mellem Kl. 2 og 4 paa „Dansk Kvindesamfund"s Kontor, Nørregade 33.

Artikler, som ønskes optaget i det førstudkommende Nummer af Bladet, maa være Redaktionen i Hænde senest Mandag Middag.

Sophie Jensens
(forh. hos Hr. Hofvildthdl. J. L. Andersen)
Handel med
Frugt, Vildt og Fjerkræ,
Skovbogade Nr. 5.
Telefon Nr. 7015.
Daglig frisklavet Fiskefars
60 Øre pr. Pd.

Interpellationer om Kvindernes Valgret ved Folketingsvalgene.

Folketingsvalgene staar for Døren. Rimeligvis falder Valgdagen sidst i Marts. Partierne ruster sig allerede til en Dyst om Vælgernes Stemmer.

Kvinderne er fremdeles udelukkede fra den umiddelbare Deltagelse i Valgene til Rigsdagen, og de Folketingskandidater er sikkert snart talte, som vil sætte Kvindernes politiske Jævnbyrdighed med Mændene ind i deres Program som et Hovedpunkt, selv om der muligvis ikke er saa faa, der „stiller sig velvilligt" til Tanken.

Dersom Kvinderne ikke, Valg efter Valg, ihærdigt rejser Kravet om Ligeret med Mændene til at sende Ombud til Tinge, vil Sagen aldrig komme ud over det „velvillige" Stade hos de frisindede og rettænkende Mænd.

Efter Valgloven kan enhver „tilstedeværende" stille Forespørgsler til Kandidaterne. Ingen kan hindre Kvinderne i at være til Stede, og de burde derfor gribe Lejligheden til at slaa til Lyd for deres retfærdige Fordring. Vistnok er det sandsynligt, endogsaa yderst sandsynligt, at Valgbestyrelsens Formand i de fleste Kredse vil nægte en kvindelig Forespørger Ordet. Men Forsøget bør i hvert Fald gøres, og naar det planmæssigt iværksættes og gentages paa alle Landets Valgtribuner, vil det i sig selv være en Agitation, hvis Virkning ikke maa undervurderes. Efter Grinets og Forargelsens og Forbitrelsens Stadium vil den Tid komme, da alle forstandige og virkeligt frisindede og retsindige Mænd maa give sig til for Alvor at tænke over den skrigende Uretfærdighed i, at Halvdelen af Landets Børn er umyndige i politisk Henseende og ingen Indflydelse har paa den Lovgivning, der gælder hele Landets Befolkning.

Hvis Interpellationsretten først bliver godkendt — og dertil behøves ingen Grundlovsforandring, ikke en Gang en Valglovsforandring — saa er der brudt Hul paa den Mur, som stænger det ene Køn ude fra den lovgivende Forsamling. Det forekommer os derfor, at der burde, og helst i god Tid, drages Omsorg for, at der paa Valgdagen i hver eneste Kreds Landet over er i det mindste een Kvinde, som er beredt til at rette en Forespørgsel til Kandidaterne om deres Stilling til denne store og betydningsfulde Sag. Naar da Valgbestyrelsens Formand nægtede hende Ordet, saa maatte der for det første protesteres mod denne Krænkelse af Valglovens klare Bestemmelse („enhver af de tilstedeværende"), og dernæst er der vel nok saa mange Vælgere, der „ser velvilligt" paa Kvindernes Kamp for den fulde Borgerret, at en Mand i hver Kreds viser sig villig til at laane den kvindelige Forespørger sin Mund.

Thi der bør intet Valg gaa hen og ingen Valgkreds være, hvor ikke den retfærdigste af alle Fordringer fremhæves.

„Idelig Tagdryp huler Sten".

△

Hjemløse Kvinder.

Ved at erfare, at Sædelighedsloven er paa Dagsordenen i Rigsdagen, mindes jeg fra Efteraarstiden en Artikel i et af vore Blade — Samfundet — hvis Formaal var en Opfordring til at danne et Hjem for arbejdsløse Kvinder. Forf., der kalder sig „Filantrop", skriver, at Godgørenheden nærmest kommer Mændene til gode; at man bygger Herberger, Arbejderhjem og paa hver Maade støtter og hjælper de Mænd, der er komne paa Kant med Verden, hvorimod man intet hører om Hjælp til de faldne Kvinder.

Heri kan man give Forf. sin Tilslutning og anerkende den gode Mening.

Derimod viser den Maade, hvorpaa han taler om de faldne Mænd og Kvinder, hvor overfladisk Mænd kan se paa Samfundsforholdene, navnlig med Hensyn til de forskellige Køn, uden at paavirkes af den Retfærdighedsfølelse, der bør ske Fyldest ved Samfundslovene, men som netop paa det dybeste krænkes ved den Institution, man har kaldt den offentlige Prostitution.

Thi hvorfra kommer disse Kvinder, der lige som Mændene fører et vagabonderende Liv paa Gader og Stræder? Mon ikke de allerfleste er opslidte Rester fra Prostitutionshulerne?

„Filantrop" anstiller saaledes Sammenligning mellem faldne Mænds og faldne Kvinders moralske Værdi og paaviser, at Sammenligningen falder ud til Mændenes Fordel. „Selv den værste Schuft," siger han, „kan man faa til at skamme sig, og man kan faa ham bibragt en vis Pligtfølelse over for dem, der ved Lejlighed har gjort ham godt. En Kvinde, som er falden, har ikke Gnist af Skam i Livet og lader sig ikke forpligte."

At maale de forskellige Køns moralske Værdi ved disse faldne Individer er ganske umuligt. Skulde der kunne findes nogen Retfærdighed og Sandhed deri, da maatte den Indflydelse, som Samfundets forskellige Behandling øver paa de forskellige Køn, tages med i Betragtning; thi medens den faldne Kvinde ved Lovens Magtsprog lukkes ude af Kirke og Samfund, berøves sin Frihed og Menneskeret og gives hen til usædelige og lastefulde Mænds vilkaarlige Behandling, færdes faldne Mænd frit og uantastet i Samfundet; ingen ydre Hindring, intet uretfærdigt Magtovergreb nedbryder deres Viljekraft eller Selvfølelse.

Naar — som „Filantrop" siger — „hver eneste god kvindelig Følelse har faaet Gift og er død," forstaar man, at kun det dyriske maa blive tilbage; men hvem kan sige, hvad der foregaar i en saadan Menneskesjæl, før det kommer saa vidt.

Hvilke Tanker og Følelser udvikler denne — maaske oprindelig taagede — Hjerne, som mere og mere formørkes og sløves af Usædelighed og Drik? Den, der kender noget til de ulykkelige Kvinder, vil have erfaret, at hvis der ikke indtræder Sløvhed, hvis der endnu findes Energi og Modstandskraft, da viser den sig som Frækhed, som Trods og Had mod det gode og hæderlige Samfund, der giver sine ubeskyttede smaa hen i det ondes Vold, i Form af de *viljestærke Mænds* ubeherskede Sanselighed. Til Forfatteren af disse Linier har en Gang en prostitueret Kvinde udtalt:

„Jeg kunde græde Blod, naar jeg tænker paa al den Raahed, Mandfolkene viser os. Men hvordan skal vi komme ud af det? hvem vil have os? — Havde vi ikke Spiritus, holdt vi det ikke ud, saa maatte vi tage Livet af os."

Naar „Filantrop" fortæller, at Kvinderne i Straffeanstalter bemaler de Bøger, man giver dem til Underholdning, med Billeder og Ord, hvis sjofle Art trodser hver Beskrivelse, hvorimod Mændene viser ved Omhu mod Bøgerne, at de sætter Pris paa dem, da ser man deri atter Frugten af den Lovgivning, der bringer den faldne Kvinde i en økonomisk Stilling, der gør det nødvendigt for hendes Livsophold, at al hendes Tanke og Stræben maa gaa ud paa Usædelighed.

Men i den prostituerede Kvindes Liv kommer ogsaa det Tidspunkt, da hun, som er afvant med alt Slags Arbejde, ikke kan betale nogen Bordelvært eller Husejer, hvad der fordres af hende. Saa faar hun sin Frihed tilbage, idet hun kastes paa Gaden med Affaldsdyngen.

„Filantrop" giver blandt andre en Skildring af en saadan Kvinde, som søgte Tilhold paa Loftet i een af de usleste Rønner i Adelgade, hvor Stormen skar igennem Tagsprækkerne og Sneen laa tykt paa Loftet.

Frelsens Hær blev opmærksom paa hende, men hun var ikke god at faa fat paa. Endelig kom hun rød og oppustet i Ansigtet af Drik og Frost.

Hun var saa heldig at blive optagen i Frelsens Hærs Kvindeherberg.

Det er soleklart, at Mandkønnet har Evner frem for Kvindekønnet; men denne Begavelse, disse Evner findes ikke paa det moralske Omraade. Dersom de dannede og oplyste Mænd, der regerer og styrer Stat og Samfund, havde en lige saa aarvaagen Samvittighed og levende Syndserkendelse, en lige saa dyb etisk Tænkning og Ansvarsfølelse som f. Eks. dannede og oplyste Kvinder, da vilde de, uden at lade sig afholde af andre Hensyn, afskaffe en Lovgivning, der er en saa raa Forbrydelse af Samfundet mod Samfundet, at Sproget savner Ord for at betegne den.

Pauline Aggersborg.